

NOWE ŻYCIE

Organ Grajewskiego Rejonowego Komitetu K.P.(b)W. i Komitetu Wykonawczego.

Nr. 5 (26)

Piątek, 19 stycznia 1940 r.

Cena 10 kopiejek

Богатыри арктики

Исторический драма окончен. Героическая команда славного ледокольного парохода «Георгий Седов», проделав огромный путь от моря Лаптевых через центральный полярный бассейн к Гренландскому морю, соединилась 13 января в 12 часов 07 минут с командой флагмана арктического флота линейным ледоколом „И. Сталин“. Корабли взяли курс на Большую Землю.

812 дней провели сыновья великой родины в суровой арктике. Пятнадцать простых советских людей более двадцати шести месяцев бесменно несли вахту, борясь со стужей долгой полярной ночи, преодолевая втуру и суровые морозы, побеждая льды в арктической стихии. Они работали в невероятно тяжелых условиях и вышли победителями. Не рекордистство, не аличная слава воодушевила их на борьбу и привела к победе, а простое желание советского человека обогатить свою родину, свой народ, внести ясный вклад в историю науки, завоевания и освоения арктики. Они побеждали природу только во имя прогресса человечества.

Но и в далекой суровой арктике славные полярники не были одиночки. Они всегда были связаны со своим народом, который словно мать любит своих сыновей, любит и уважает своих учеников. Они всегда ощущали великую заботу правительства и партии о работе Великого Сталина.

Это он, вместе с Вячеславом Михайловичем Молотовым от имени центрального комитета коммунистической партии и советского правительства, воодушевляя экипаж приветственными телеграммами, в первую и вторую годовщины дрейфа. Это он предлагал седовцам еще в 1938 году смениться. Это он послал на встречу mightlesskiemu ледоколу страны.

С именем Сталина седовцы отправлялись в легендарный путь, с его именем боролись и вели научные исследования и с его дорогим именем они с честью завершили величественную эпопею.

Седовцы были уверены в своей победе и меньше других беспокоились за свою судьбу. Они знали что товарищи Сталин и весь советский народ всегда помогут им в опасные минуты.

Судьба наших советских исследователей — это же судьба одионюка смельчака-героя Нансена, который во имя науки вморозил свое маленькие судно „Фрам“ и дрейфовал вместе со льдами до тех пор, пока она не вынесла его в свободные воды океана. Их судьба — это судьба русского исследователя арктики Георгия Седова, которого царское правительство не обеспечило даже одеждой и провизионом. Положение советских ученых тем и отличается от положения ученых капиталистических стран, что они не одионюки, а едини с народом, что о них постоянно беспокоится партия и правительство, заботится Иосиф Виссарионович Сталин.

Только любовь к родине, к своему народу, всплата в героев — седовцев силу в уверенность в победе, а мужество, смелость, решимость, взаимопомощь в борьбе с опасностью — эти высокие моральные качества советских людей помогли им совершивть большие научные подвиги.

Седовцами произведены более тридцати глубинных измерений океана. Велись многочисленные наблюдения над элементами земного магнетизма. Во многом уточнена карта погоды. Проделаны разнообразные гидрологические и метеорологические исследования. Изучены законы распределение льдов в полярных морях. Все что на много подвине вперед науку освоения арктики, поможет превратить Северный морской путь в нормально действующую магистраль, обеспечивающую регулярную связь с Дальним Востоком.

Героические седовцы блестяще выполнили свою задачу. Ваша работа останется в веках как исторический памятник советских покорителей сурового севера.

Слава богатырям арктики! Слава героям — седовцам! Слава передовой советской науке, которая обогатилась новыми замечательными исследованиями!

Слава советскому народу, выстоявшему мужественным сыновям!

Слава коммунистической партии — воспитательнице героев!

Слава великому Сталину — худому седовику народных талантов!

Ледокол „Седов“ Бадигину, Трофимову, команде ледокола „Седов“

Приветствуем вас и весь экипаж „Седова“ с успешным преодолением трудностей героического дрейфа в Северном Ледовитом океане.

Ждем вашего возвращения в Москву.

Горячий привет.

И. СТАЛИН, В. МОЛОТОВ.

Ледокол „И. Сталин“ Папанину, Белоусову, Команде Ледокола „И. Сталин“

Примите нашу благодарность за блестящее выполнение первой части задания по выводу ледокола „Седов“ из льдов Гренландского моря.

Горячий привет.

И. СТАЛИН, В. МОЛОТОВ.

Komunikaty działalnośc wojennych Sztabu Leningradzkiego Okręgu Wojskowego

W ciągu dnia 10 stycznia na rzecze nie skończyły się zasoby.

Na odcinkach frontu działały wojska wystäradowe i piechoty austriackiej artylerii.

Wokół niej pogody żałobne nasze dokonali tylko lotów wydostawczych.

W ciągu dnia 11 stycznia w kierunku Uchtańskim i Rebol'skim miało miejsce działania wystäradowe, w których Pietrozawodskim — działalności oddziałów wystäradowych i walki piechoty w rejonie KITEŁA. Na przesieku Karelskim — pojedynek artyleryjski i działalność wystäradowa.

Wobec niesprzyjającej pogody lotów bojowych nie było.

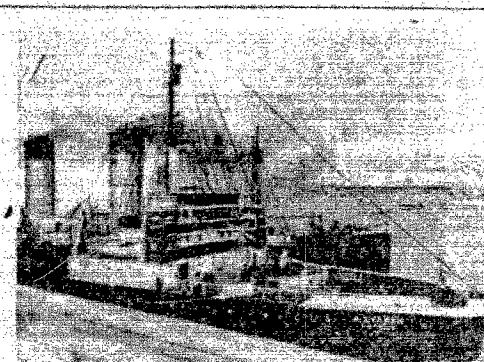
W ciągu dnia 12 stycznia w kierunku Uchtańskim i Rebol'skim odbywały się walki. W kierunku Pietrozawodskiem — potyczki piechoty. Na przesieku Karelskim — działalność wystäradowa i słaby ogień artylerii.

Liniowe pasek dokonało lotów na oddziały wystäradowe.

Pomnik poległym batalionem

W dniu Praczący obwoły załączonych na sztandar skale żałobne średnie na wianuszko pomnika ku czci poległych batalionów, którzy zginęli w walce z wileckimi walecznymi w walce o wyzwolenie ludu pracującego nad rzeką Bialą przed miastem powiatowym Bialym.

(BLTA)

15 grudnia flagmam arktycznego floty, liniowy ledokol „I. Stalin“ po zadaniu partii i rządu opuścił Mureńskie w polarny pochod, aby wylądować z lądem ledokol „Sedov“ z jego heroicznym ekipażem.

NA SNIEMIE: Ledokol „I. Stalin“ u brzegu Mureńskiego portu przed otwórką złotego relo.

Burżuazyjne i drobno-burżuazyjne partie byłego państwa polskiego*)

Z. DZIERŻYŃSKA

"Wyzwolenie" powstało w roku 1918 z kilku organizacji wieściańskich, czynnych na obszarze Polski, okupowanym przez cara. Wszystkie te organizacje na początku pierwszej wojny imperialistycznej popierały legioni Pilsudskiego, walczące po stronie imperialistycznego austriackiego, oraz należące do POW (polka szpiglowo-dżwersyjna organizacja wojskowa, stworzona przez piłsudczyków).

W 1918 roku „Wyzwolenie” wspólnie z piłsudczykami i pręsowcami tworzyły polskie imperialistyczne państwo w walce przeciwko narastającej rewolucji proletariackiej w Polsce. Minister spraw wewnętrznych rządu Moraczkowskiego—leader „Wyzwolenia” (pojedynczy jeden z przewodów Stronnictwa Ludowego) Thugutt, zaprowadził stan wojenny i wojenne sądy polowe przeciwko rewolucyjnemu wystąpieniu robotników i rolników.

Później przedstawiciele „Wyzwolenia” niejednokrotnie brali udział w polskich burżuazyjnych rządach.

„Wyzwolenie” najpierw całkowicie poparło prawrót majowy Pilsudskiego, następnie zaś, pod naciskiem swych doliw, przeszło do „opozycji” w stosunku do rządu sanacyjnego. Wielu wybitnych członków „Wyzwolenia” pozostało nimot w obozie Pilsudskiego, zajmując odpowiedzialne państowowe stanowiska (członkowie ostatniego polskiego rządu—Pontiakowski, Kościelski, ostatni marszałek Senatu Miedziński i inni).

„Wyzwolenie” konto interów polskiego zam-znego właściciela. Jednozenie zaś, za pomocą „lewicowych” hasz, przyciągało one do swych szeregów również i biedniejszą warstwy właściciela. „Wyzwolenie” głosiło bardziej radikalny program rolny, niż „Piast”, w słowach mieras wypowiadając się za nadanie masy wieśniom ziemi bez wykupu.

Trzecia ze zjednoczonych partii—**Stronnictwo chłopskie**—powstała w latach 1925–24 z kilku „lewicowych” ugrupowań, które w różnym czasie oderwały się od „Piasta” i grupa Dąbskiego, Brytan. Polityka tej partii zbliżona była do polityki „Wyzwolenia”.

Zjednoczenie w roku 1931 „Piasta”, „Wyzwolenia” i „Stronnictwa Chłopskiego” w jedną partię wynikło z dążenia przewodów tej partii do przeciwdziałania wspólnymi siłami wzrostowi nastojowej rewolucyjnych w gospodarce wieśniackiej. Wzrostowi wpływów komunizmu na skutek masy wieśniackie.

W zjednoczonej partii „Stronnictwo Ludowe” największą rolę odegrały byli piłsudcy. Leader „Piasta” Witos został wybrany prezesem Rady Naczelnej Stronnictwa Ludowego. Prawa ręka Wita—M. Rataj, został redaktorem centralnego organu partii „ Zielony Sztandar”, a w czasie emigracji był preter-

sem partii. Z programu uchwalonego przez zjednoczoną partię wyricono wszystkie „lewicowe” frazesy, zawarte w programie „Wyzwolenia” i „Stronnictwa Chłopskiego”. Wzamiem tego, w programie znalazły swój wyraz prawicowe zapatrzywanie Witosa. Zamiast hasła demokratycznej konstytucji, wysuwanej dawniej przez „Wyzwolenie”, program „Stronnictwa Ludowego” proklamował „uzdrowienie systemu parlamentarnego i zapewnienie należytej siły i trwałości władzy wykonalowej”.

„Stronnictwo Ludowe” stało się gruncie „państwowo-wtórczym” za, na gruncie obrony interesów polskiego imperialistycznego państwa.

„Stronnictwo Ludowe” popierało całkowite zabór przez Polskę dawnej Białorusi Zachodniej, uznając „prawa wszystkich narodowości do kulturalnego i gospodarczego rozwoju w granicach jednej niepodzielnej Rzeczypospolitej”.

Obazarnieko-kulicki program rolny „Stronnictwa Ludowego” zadał „przyspieszenia przemysłu i handlu” z wykupem majątków obazarniczych, w sposób godzący się na wywłaszczenie bez odszkodowania wielkich majątków jedynie w tym wypadku, gdy wymagał tego interes państwa” (t.j. interes obazarników i kapitałistów). Właścicieli według tego programu mogliby uzyskać ziemie jedynie za opłatę.

Program Stronnictwa Ludowego głosił jako niewzruszana zasadę własności prywatnej i nawiąwał do solidarności prasy i kapitału.

„Stronnictwo Ludowe” w programie swym przyczekało poparcie jedynie takie żądania mas rolniczych, które nie są sprzeczne z dobrem państwa i rozwojem produkcji, t. z. zainteresiem burżuazyi. Organ Stronnictwa Ludowego „Piast”, występował przeciwko strajkom robotników, przeciwko wszelkiej państowej i społecznej pomocy dla bezrobotnych, nazywając ją „szkodliwą”.

Kontrewolucjonista „Stronnictwo Ludowe”, jaskrawie wywiązała się w następujących sferach programu: „wzbogacanie cywilizacji”, Z. Dż. są nataturalnymi przeciwnikami wszelkich rewolucyjnych rozbiorowych prawów, stanowiących groźbę dla cywilizacji i dla dnia spokoju gospodarczego”. W innym miejscu programu jest powiedziane, że „Stronnictwo Ludowe” będzie występować przeciwko wszelkim problemom rozwijających konflikty politycznych na drodze pozaparlamentarnej, na drodze gwałtu i naruszenia Prawa i kiejkówkę dyktatury” (czytaj: dyktatury proletariatu).

„Stronnictwo Ludowe” czyniło wszystko możliwe, aby podporządkować bieżącą wiejską kolonizację i aby uniemożliwić przejęcie masy wieśniackich na stronę proletariatu.

Sofiszu robotników i wieśniaków przedstawiało „Stronnictwo Ludowe” „jedność chłopską”;

hegemonią proletariatu—hegemonię wieśniacką. Jednakże mimo rosnący pod pracyciem wieśniaków do sojuszu z robotnikami zmusił „Stronnictwo Ludowe” do używania frazesa o sojuszu robotniczo-chłopskim. „Stronnictwo Ludowe” systematycznie uprawiało kampanię oszczędzającą przeciw ZSRR i komunizmowi. Gazeta „Piast” nasuływała do „stworzenia siły, którą można byłoby przeciwiwać potężnej fali przewrotu rozwijającej się po całym świecie w postaci komunizmu”. Prasa „Stronnictwa Ludowego” rzucała oszczędzanie na kolonizacji i kolonizowanej wieśniackiej organizacji typu jedno-

wewnętrzna. Wzywała oni masy do huldu Mościckiemu. Kiedy zaś radę piłsudczyków ostatecznie skrópili masy pracujące, aby wrócić je w odmetę zbrodniowej wojny, „Stronnictwo Ludowe” zrzekło się wszelkich swych politycznych „żądań” i poparło reżim bezprawia narodowego. W edycji „Stronnictwa Ludowego”, wydanej po rozpoczęciu wojny niemiecko-polskiej, skrópionych i bafotnych masy wieśniackie i pieczętowane były słowa: „dziśaj „Stronnictwo Ludowe” wszyscy w imieniu zresztą w naftowym straju, z żądaniem, że wojna jest dla nas na wasze wypiętione głoszona, abyśmy mogli jedynie jednego programu, jednego krajowego ogólnego państwowego rządu”.

„Stronnictwo Ludowe” stało się gruncie nacjonalizmu i antysemityzmu, głosząc, że „Żydzi to najbardziej niebezpieczni wrogowie”. Pod wpływem wzrostu ruchu rewolucyjnego w Śląściu, „Stronnictwo Ludowe” w roku 1933 przystąpiło do swego programu rolnego basu, zatrzymując go wywłaszczenia bez odszkodowania wiejskiej własności ziemskiej, jednakże otrzymując jedynie dla pięknego słówka. W agitacji, w prasie „Stronnictwa Ludowego” starannie ukrywano to hasło.

Pod naciskiem swych doliw „Stronnictwo Ludowe” wywiązało również corze radikalniejsze żądania częściowe (ulgity podatkowe, zmniejszenie ciężarów długów, walka z bezrobocią, emisja pieniądza), Niezdążej wezwanie sierżantów mas wieśniackich do roszczenia, terencyjne dyktatury Piłsudskiego zmuszyło „Stronnictwo Ludowe” do demagogicznej wysławiania basu demokracji. Jednakże „Stronnictwo Ludowe” oszukowało masy złudzeniami, że demokratyzacja rozmów i negocjowania własności można zrealizować na pokojowej parlametarnej drodze przy współpracy różnych kółek piłsudczyków.

Przewolcy „Stronnictwa Ludowego” wszelkimi siłami dążąli do sparzązowania rewolucyjnych wystąpień mas wieśniackich. Kiedy zaś masy te stawiały do walki, przewolcy „Stronnictwa Ludowego” unikały stając na ich czele, ażeby nadać walkę pokojowy charakter i przeszkodzić jej rozszerzaniu się.

Po fale powstania wieśniackiego w Galicji w czerwcu 1933 roku, kiedy rewolucyjni wieśniacy wspólnie z komunistami prowadzili bohaterską walkę z polską goryą „Stronnictwa Ludowego” czyniły wszystko możliwe, aby utrącić te walki. Frakcja parlamentarna tej partii ogłosila deklarację, w której głosiła powstanie w Galicji. Jeden z przewodów „Stronnictwa Ludowego”, adw. Graffński, występujący w procesie sądowym uczestników powstania, wreszcie oświadczył, że partia jego przyczyniła się do uspokojenia, że „stanowi ona na wsi główną, jeśli nie jedyną przeszkodę przeciw komunizmowi”.

Kiedy w sierpniu 1937 roku przewolcy „Stronnictwa Lud-

Komunarka Stefanowska w fabryce tekstylnej Tow. Tichowskiej pracuje na 2-cz. maszynach i wykonywała pracę na 140 proc.

Przygotowania do dni leninowskich.

Pogadanki, wykłady, odczyty

W mieście i powiecie rozgrywają się wszelkich gminach, miasteczkach i gospodarstwach rolnych, 16 stycznia odczyty i pogadanki o życiu w sali gospodarczej kina odbyły się w Szczecinie, podczas obchodu z okazji 16. rocznicy urodzin Lenina. W wieczorze dnia 21 stycznia bez Lenina na leninowskim w miastach i gminach powiatu Szczecinu, pod kierownictwem odbydu się zebranie z udziałem Stalina, którego wysłuchali aktów partyjnego, komunistycznego i 180 osób. 17 stycznia odbyły się skróty i szwajcarki zawodowych, się narada instrukcyjna dla kierowników kolektywów agitacyjnych. Między 16 a 21 stycznia się poranki dla dzieci. I. T.

Szykuję się do dni Lenina

We wszystkich wydziałach czekają szeregi pogadanek o W. I. Lenine. Miejskiego oddziału kolej zachodniej szeroko rozwinięły się przygotowania do dni Lenina. Wydział polityczny wyznaczył 35 prelegentów, którzy wygłoszą na wiele stacjach linii odczty na temat „16. rok bez Lenina na szlaku Lenińskiego”. Wybrane również 7 prelegentów, którzy mają przeprowadzić na stacji Borysów i Niegoszowice. (BIEŁTA)

Przyjmowanie zgłoszeń do nowoutworzonych instytutów w zachodnich obwodach BSRR.

Z dniem 15 stycznia rozpoczęły się przyjmowanie zgłoszeń do nowoutworzonych w zachodnich obwodach BSRR instytutów – pedagogicznego w Bielsku-Białej i nauczycielskiego w miastach Pińsku, Grodnie i Baranowicach. Po egzaminachstępnych, które będą przeprowadzone w czasie od dnia 25 stycznia do dnia 8 lutego, rozpoczę się normalne zajęcia.

W Białostockim instytucie pedagogicznym utworzone są następujące wydziały: język literatury białoruskiej, język polski, matematyka, fizyka, chemia, geografia. Przy instytucie czynne będą kursy wieczorowe oraz kursy nauczania zaczęto.

Baranowski, Piński i Grodzieński instytut wypuszcza w ciągu 2 lat wykładowców języków rosyjskiego i białoruskiego, języka matematyki i geografii.

W roku bieżącym do instytutów przyjętych zostało 600 osób. (BIEŁTA)

26 miesięcy na dryfującym statku

(Dzisiejszy numer ze str. 3ej)

Iamaczem lodu Za wykonania lodo-Georgij Siedow" przeszedł przez Główny Zarząd Polarnego ponad 7700 mil. Jego załoga Morskiego Sztabu wyriża gigantycznych prądów podziemnych, zatopionych głazów i kamienia lodu. Również niesie skutki lodem dryfującym statek średniodniowy druga rocznicę swoja przeszłości rozwój. Stępkę dryfu Z wiele radzieckie edycje grymu w listopadzie 1937 r. i tali telegram podpisany przez szefem zmienił kurs, kierując się towarzyszem Stalina i Miotą wprost na południe, zbijając przestrzeń na imię kapitana Bałysza i pasu spokojnych wód. Cigina i pompolita Trójmiasta. Na wiosnę towarzysza Stalina "W drogę roznoszącą dryfującą, uważając siebie za dary przeszły celę zatopionego "Siedowa". Rząd poważał postanowienie – skierował na spotkanie dryfującego statku potężny lamacz lodu – skutkiem loty arktycznej floty tankowej – 120 mil. m³. Jeden asparadziej kosztowną broń, oświadcza Driti, są działa zentowe, przebiwają jeż po 12-milutowym szybkiem strzelając nie nadając do dalszego użytku. Koszt mostów bojowych, zatyczek przes. dryfując. w ciągu 1-jego godziny wynosi 5 milionów franków. Jedna natwa bateryjna kosztuje 6 tysiące franków". (TASS)

W tymże dniu z gorącym powodzeniem przez radio wystąpił Michał Iwanowicz Katin. Mieczu sowieckiego patrolu marynarskiego otrzymał dziesiątki dyplomów z czerwienią. W ciągu dnia dwa lata dryfującego poprzez lody Arktyki lamacz

Wypradki

Zatrzymanie spekulantek

Bakunowska Ewrosina i Narulewska Zofia zamieszkały w m. Grajewie postanowiły właśnie sklepy i zajmowały się handlem. Po ustaleniu na terytorium Zachodniej Białorusi władzy sowieckiej, pochoływały one zeszłopow swoje towary i sprzedawały je na targu, podając spekulacyjne ceny. Grajewski Urz. M. NKWD BSRR zatrzymał obie spekulatorki. Użyły sprawdzenniu w ich mieszkaniach znaleziono wiele ilości towarów – u Bakunowskiej za 5 tysięcy rubli i u Narulewskiej za 10 tysięcy rubli. Obydwie spekulatorki zostały poświęcone do odpowiedzialności.

(BIEŁTA)

Z zagranicy

Pracujący Anglia protestują przeciwko okazywaniu pomocy białofinlandii

LONDYN. Ruch przeciwko okazywaniu pomocy białofinlandii, przybiera coraz większe rozmiary. Obwodowa Rada Związków Zawodowych w Niukastli powzięła rezolucję, w której protestuje przeciwko wysyłaniu broni do białofinlandii i żądza, aby kongres Tied – Unionów przedstawił środki przeciw temu.

Działania rządu angielskiego, dostarczającego pomoc białofinlandii, pełnią również reakcję, powiększającą się na terenowy komitet zjednoczonego związku zawodowego robotników budownictwa maszynowego w Gloucesterze. Główne miasto hrabstwa też reakcję głosi, że komitet wykonawczy zjednoczonego związku zawodowego robotników budownictwa maszynowego, który przedstawił wszelkie będące w jego mocy środki, aby nie dopuścić do ładowania broni na statki do białofinlandii, jedem z największych w Londynie oddziałów związku zawodowego pracowników miejskich w Westend powziął rezolucję, w której zaleca swym przedstawicielom, na posiedzeniu londyńskiej Rady Związków Zawodowych w dniu 13 stycznia, zadać powiększenie środków przeciwnego okazywaniu pomocy katowi Mannerheimowi.

Reakcje, połączające panganie białofinlandii, powiększyły się również przez jeden z londyńskich, najbliższych zaradnego związku zawodowego urzędników. „Dzieli Uterke" ogłosił oświadczenie znanego fińskiego dramaturga O. Kesi, w którym powtórzył okazywanie pomocy białofinlandii i wyraża pewność, że naród fiński, wkrótce zwycięży białofinlandzcy.

Dzień wojny kosztuje Francję miliard franków.

Belgijski dziennik „Lebe Belgique" następuje: „Widzę francuskiego ministra obrony Dofri. Jeden dzień wojny kosztuje Francję 1 miliard franków, a każda minuta wojny wymaga wydatków w wysokości 750 tysięcy franków".

W istocie, dobra Dofri, i działo 75 milimetrowe, które okazują się już nie stać na poparcie działań piechoty, kosztuje 300 tysięcy franków, zaś działa wieczystego kalibru wynosi około 1 miliona franków. Zatrudnienie pułku artylerii przeciwlotniczej kosztuje 60 milionów franków, batalionu tankowego – 120 milionów. Jeden asparadziej kosztowną broń, oświadcza Dofri, są działa zentowe, przebiwają jeż po 12-milutowym

sztybkiem strzelając nie nadając do dalszego użytku. Koszt mostów bojowych, zatyczek przes. dryfując. w ciągu 1-jego godziny wynosi 5 milionów franków. Jedna natwa bateryjna kosztuje 6 tysiące franków". (TASS)

Angielscy zawodowi biurokraci przy pracy.
Rys. W. Lisiewicz. (Foto-klika TASS)

Prasa niemiecka o usiłowaniach bloku anglo-francuskiego stworzenia nowych ognisk wojny.

BERLIN. Dziennik „Kochlin" i Norwegii i przedwyszystkimi sztuce Zeitung" wystąpił z artykułem przekonującym, aby Niemiec ze Szwecji dołączył do anglofrancuskich usiłowań rozbijania nowego ogniska wojny na północy.

Anglia i Francja, pisze dziennik, przeciwko Niemcom, wywierają silną presję na uzyskanie neutralności, Szwecja i Norwegia, stając się zasadniczymi sojusznikami stwarzającymi nowy front wojny. Dzienik powołuje się przy tym na wypowiedź francuskiego pułkownika Fahrni, który zajął od kraju neutralnych całkowicie wypielęgnowane wszystkie porty, aby zapobiec Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny, musi być naszym, przesyca dziennik, zaszczytne dla Anglia i Francja, aby oba państwa skandynawskie wystąpiły ze zbrojną pomocą Finlandii.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finlandii w ognisko wojny.

Wiedomo, jakie istotne powody ukrywają się za wzrostem portów angielskich Anglii i Francji, nie mniej, i stwarzającym dla Finlandii do przestępstw. Niemcy i Szwecja i Norwegia Finland